

Колесніченко А. С.
асистент кафедри економічного аналізу та обліку
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна

ПЕРЕДУМОВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВЗАЄМВІДНОСИН СУБ'ЄКТІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ

В умовах запланованого дерегулювання ринку електроенергії, яке має місце в ряді закордонних країн, подорожчання паливних ресурсів актуалізується необхідність всебічного аналізу можливих ризиків як для електроенергетики, так і економіки країни, оцінки факторів розвитку електроенергетичного ринку та визначення впливу світових тенденцій на характер формування взаємовідносин суб'єктів енергоринку, що сприятиме вирішенню комплексу проблем у сфері державного регулювання.

Економічна ситуація у сучасній Європі характеризується втратою конкурентоздатних позицій, порівняно з США, що загострює необхідність скорочення відставання ряду європейських країн від сполучених штатів за показником енергоспоживання. Керівники промислових компаній ЄС обґрунтовують втрату конкурентних переваг європейським промисловим сектором через відсутність єдиної енергетичної політики [1].

Аналіз показників енергетичної залежності різних країн дозволяє зробити висновок, що значна частина європейських країн більш, ніж на 50% є енергозалежними, що потребує від держави пошуку найоптимальнішого формату взаємовідносин суб'єктів та структури генерації на ринку електричної енергії.

Особливості державного регулювання ринку електричної енергії, питання взаємовідносин суб'єктів, які приймають участь у купівлі-продажу електроенергії, широко досліджені в працях таких вчених-економістів та практиків електроенергетичної галузі: В. Баранніка [2], С. Єрмілова [3], І. Коссе [4],

А. Праховника [5] та ін. На міжнародному рівні вивченню цієї проблематики присвячені роботи багатьох економістів та експертів, серед яких: Є. Володіна [6], В. Синюгін [7] та ін. Проте потребують більш детального розкриття питання, пов'язані з вивченням окремих аспектів державного регулювання зарубіжних країн у контексті формування відносин учасників електроенергетичного ринку з метою застосування позитивного досвіду впровадження регулюючої функції держави у цій сфері.

Комплексний аналіз світових підходів до реформування електроенергетичної галузі дозволив визначити наступні тенденції розвитку енергоринків різних держав та виділити закономірності формування взаємовідносин суб'єктів електроенергетичного ринку з метою їх урахування при імплементації міжнародного досвіду. До ключових з них слід віднести:

- подорожчання паливних ресурсів та поглиблення ризиків кризових явищ, обумовлених наростаючим дефіцитом генеруючих і передавальних потужностей, що вимагає пошук оптимального співвідношення складових, які формують генерацію, для кожної країни з урахуванням її особливостей;

- перехід від монопольного ринку електричної енергії до формування взаємовідносин його суб'єктів на конкурентних засадах, проте спостерігається тенденція залучення визначених аспектів регулюючого енергоринку рядом країн;

- одночасно з впровадженням національного регулювання все більшого значення набуває загальноєвропейське регулювання, актуалізується питання оперативної імплементації міжнародних положень та директив;

- ускладнення системи формування органів, які відповідають за державне регулювання функціонування електроенергетичного ринку, зокрема, взаємовідносин його суб'єктів.

Таким чином, в умовах глобалізації та посилення транскордонних зв'язків у сфері електроенергетики побудова відносин між суб'єктами ринку електричної енергії потребує від держави проведення багатофакторного аналізу з метою прийняття виважених та компетентних регулюючих рішень з огляду на

закордонний досвід політики регулювання. Це сприятиме формуванню конкурентного середовища для розвитку ринку електричної енергії та побудови збалансованої системи відносин між учасниками енергоринку, як в межах країни, так і на міждержавному рівні.

Список використаних джерел:

1. Wann endlich abgeschaltet wird: Die Restlaufzeiten der 17 deutschen Atomkraftwerke [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.nabu.de/m07/m07_05/04634.html. — Назва з титул. екрану.
2. Бараннік, В. О. Стратегія та практика управління паливно-енергетичним комплексом. Досвід України [Електронний ресурс] / В. О. Бараннік, М. Г. Земляний. — Режим доступу: <http://www.db.niss.gov.ua/docs/energy/58.htm>. — Назва з титул. екрану.
3. Єрмілов, С. Ф. Державна політика енергоефективності в українському та європейському контексті [Електронний ресурс] / С. Ф. Єрмілов. — Режим доступу: http://www.esco-ecosys.narod.ru/2011_2/art044.pdf. — Назва з титул. Екрану.
4. Коссе, І. Реформа ринку електроенергії в Україні [Електронний ресурс] / І. Коссе // Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. — Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/IER/2012/Policy_Paper_4_final.pdf. — Назва з титул. Екрану.
5. Праховник, А.В. Формування інформаційного забезпечення розрахунків за електричну енергію в умовах запровадження перспективних моделей енергоринку України [Текст] / А. В. Праховник, О. В. Коцар // Енергетика та електрифікація. — 2009. — № 3. — С. 40-51.
6. Володіна, Є. Енергетичні перетворення: від монополії до ринку [Електронний ресурс] / Є. Володіна // Україна комунальна. — 2013. — Режим доступу: http://www.esco-ecosys.narod.ru/2003_7/art40.htm. — Назва з титул. екрану.
7. Синюгин, В. Ю. Энергетический кризис в Калифорнии: причины и уроки [Електронний ресурс]: тезисы доклада / В. Ю. Синюгин // Электронный журнал энергосервисной компании «Экологические системы». — 2003. - № 7(19). — Режим доступу: http://www.esco-ecosys.narod.ru/2003_7/art40.htm. — Назва з титул. екрану.